

## **Voorzitter Expertteam Energiesysteem 2050 Bernard ter Haar: 'We moeten hard aan de slag, maar we gaat het redden'**

**Het Expertteam Energiesysteem 2050 onderzoekt de mogelijkheden voor een klimaatneutraal energiesysteem in Nederland in 2050. De uitkomsten van dit onderzoek komen in één plan: de Outlook Energiesysteem 2050. Bernard ter Haar is voorzitter van het Expertteam en is positief over de toekomst. 'We hebben een goed verhaal te vertellen.'**

'Mijn hele carrière werk ik in dienst van het maatschappelijk belang. Zo werkte ik voor het ministerie van Financiën in de tijd dat er na de val van de muur in Oost-Europa een nieuwe markteconomie opgezet moest worden. Ik schreef mee aan het Verdrag van Maastricht en ging later aan de slag als directeur financiële markten – ook in tijden van de kredietcrisis. Later was ik directeur-generaal voor het voormalige ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Tegenwoordig werk met andere oud-directeur-generaals bij ABDTopconsult waar we ons bezighouden met grote Rijksvraagstukken. Interessante uitdagingen waar ik met veel plezier aan werk. Al die kennis, ervaring en connecties neem ik nu mee om te werken aan de Outlook Energiesysteem 2050.'

### **Stijgende lijn**

'Het Expertteam is mooi breed samengesteld, daar ben ik heel blij mee. Samen onderzoeken we hoe het Nederlandse klimaatneutrale energiesysteem eruit moet zien. Maar ook hoe we daar richting 2050 moeten komen. Een mooi vraagstuk, vind ik zelf. Maar ook eentje met vele uitdagingen. Want als je kijkt naar waar we nu staan, zie je dat hier de afgelopen twintig jaar te weinig aan is gedaan. De stijgende lijn is al wel ingezet, maar het is al bijna 2030. Voor dat jaar zijn ook klimaatdoelstellingen gesteld. Om die te halen, moet er nog veel gebeuren. En dat is dan nog maar een klein deel van alles wat er gebeuren moet om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Die lijn gaat veel steiler. Daar komt bij dat we in 2040 waarschijnlijk al CO<sub>2</sub>-neutraal moeten zijn willen we het redden. We spreken nu veel deskundigen en experts en halen in korte tijd veel informatie en kennis op over alle onderwerpen. Zo kunnen wij straks met een goed verhaal komen om te werken naar hét klimaatneutrale energiesysteem in 2050.'

### **Hard aan de slag**

'De energietransitie die voor ons ligt heeft een enorme impact op de hele samenleving. In de politiek weet iedereen dat we moeten werken aan de klimaat- en energietransitie. En dat er daarvoor een nieuw energiesysteem moet komen. Maar vanuit de maatschappij zit in sommige groepen – en dus kiezers – onbegrip en weerstand. Die hebben het idee te zullen lijden onder verduurzaming. Partijen lijken bang stemmen te verliezen wanneer ze te hard inzetten op verduurzaming. En die aarzeling heeft effect op het tempo én op het maken van de juiste politieke keuzes. Helaas kunnen we ons een laag tempo niet meer permitteren. Daarom moeten we de maatschappelijke impact beter gaan begrijpen en er ook aan werken de maatschappelijke betrokkenheid te vergroten. Wanneer dit lukt, komt overgang naar het nieuwe energiesysteem in een exponentieel stijgende lijn. Dat zag je bijvoorbeeld ook met de toename in zonnepanelen, windmolens en elektrische auto's. Maar zo'n betrokkenheid begint klein en het kost jaren om groot te groeien. Dat geldt ook voor de ombouw van ons energiesysteem. Ook dat kost tijd en die tijd moet je inbouwen. Des te belangrijker dat we hard aan de slag gaan.'

### **Het goede verhaal**

'Ik hoop dat we als Nederland vooruit durven kijken. Dat we niet bang zijn om de kansen die er zijn te zien en deze te pakken. Een klimaatneutraal energiesysteem levert ons allemaal namelijk veel op. Niet alleen beschermen we onze natuur en biodiversiteit, ook de samenleving wordt er aantrekkelijker door. Bijvoorbeeld door schonere lucht en minder lawaai om ons heen. We moeten niet te veel kijken naar de grootte of de kosten van de opgave maar meer naar wat het ons oplevert. En dat is een hele mooie wereld. En die kunnen we maken, ook in 2050. Met de outlook onderzoeken we de kansen en hebben we een goed verhaal te vertellen. Want we zien dat het haalbaar is. Alleen moeten we snel en gericht handelen. Maar als iedereen daaraan meewerkt, komt het zeker goed.'

